

Решение

2021 елның 9 феврале

Чистай шәһәре

Karap

№6/4

Инициативалы проектларны тәкъдим итү,
керту, фикер алышу һәм карау тәртибен
раслау турында

«Россия Федерациисендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары
турында» 2003 елның 6 октябрендәгэ, №131-ФЗ Федераль законның 261 статьясы
нигезендә, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районаның Чистай шәһәр
Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районаның «Чистай шәһәре»
муниципаль берәмлекендә инициатив проектларны күрсәтү, керту, тикшерү һәм
каруа тәртибен күшүмтада бирелгән тәртиптә расларга.
2. Әлеге каарарны билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарырга һәм Татарстан
Республикасы Чистай муниципаль районаның рәсми сайтында урнаштырырга
(<http://chistopol.tatarstan.ru/>).
3. Әлеге каарарның үтәлешен тикшереп торуны законлылық, хокук тәртибе һәм
депутат эшчәnlеге мәсьәләләре буенча дайими депутат комиссиясенә йөкләргә.

Чистай муниципаль районаның
Чистай шәһәре башлыгы

Д.А.Иванов

Татарстан Республикасы
Чистай муниципаль районның
2021 елның 9 февралендәге
6/4 номерлы каары белән
РАСЛАНГАН

Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районның «Чистай шәһәре»
муниципаль берәмлекендә инициатив проектларны күрсәтү, керту, тикшерү һәм
карау тәртибе

1 нче бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге тәртипне жайга салу предметы

1.1. Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районның «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Чистай муниципаль районның «Чистай шәһәре» муниципаль берәмлек Уставы (алга таба - муниципаль берәмлек) нигезендә Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районның «Чистай шәһәре» муниципаль берәмлекендә инициатив проектларны күрсәтү, керту, тикшерү һәм карау тәртибе (алга таба - Тәртип) инициативалы проектларны күрсәтү, керту, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуны уздыруга бәйле барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрне жайга сала.

1.2. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансферлар исәбенә финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициативалы проектларны керту, фикер алышу, карау һәм сайлап алу белән бәйле мөнәсәбәтләргә әлеге тәртип нигезләмәләре, әгәр Татарстан Республикасы Законында һәм (яисә) башка норматив хокукуый актында һәм алар нигезендә кабул ителгән муниципаль берәмлек Советы каарларында башкача каралмаган булса, әлеге тәртип нигезләмәләре кулланылмый.

2. Инициативалы проектлар

2.1. Инициативалы проект буларак, әлеге Тәртиптә муниципаль берәмлек халкының жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына хәл итү хокуку бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча муниципаль берәмлек халкы өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган чарапарны гамәлгә ашыру турындагы тәкъдиме анлашыла.

2.2. Инициативалы проект үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга тиеш:

- муниципаль берәмлек халкы яки аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган проблеманы тасвирлау;
- әлеге проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;
- инициативалы проектны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрне) тасвирлау;
- инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен кирәклө чыгымнары алдан исәпләү;
- инициативалы проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган сроклары;
- әлеге проектны тормышка ашыруда кызыксынган затларның планлаштырылган (мөмкин) финанс, мәлкәт һәм (яки) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;
- инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен, планлаштырылган инициатив түләүләр күләменнән тыш, әлеге акчаларны файдалану құздә тотылган очракта, муниципаль берәмлек бюджеты акчалары күләменә күрсәтү;
- муниципаль берәмлек территориясенә яисә аның чикләрендә әлеге Тәртипнен 3 бүлеге нигезендә инициативалы проект гамәлгә ашырылачак өлешен күрсәтү.

2.3. Инициативалы проект үз эченә әлеге статьяның 2 өлешендә каралған белешмәләр алған, инициатор қарары буенча график һәм (яки) таблица материаллары күшүлүргө мөмкин.

3. Инициативалы проектлар халық мәнфәгатьләрендә тормышка ашырыла ала торган территорияне билгеләү

3.1. Инициативалы проектлар муниципаль берәмлек халық мәнфәгатьләрендә, шулай ук түбәндәге территорияләрдә яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә тормышка ашырылырга мөмкин:

куп фатирлы йортның подъезды;

купфатирлы йорт;

купфатирлы йортлар һәм (яисә) торак йортлар төркеме (шул исәптән урам, квартал яисә планлаштыру структурасының башка элементы);

торак микрорайон;

торак микрорайоннар төркеме;

торак пункт;

торак пунктлар төркеме;

жирлек;

жирлекләр төркеме.

3.2. Жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне (жирле үзидарә органнарына хәл итү хокукуы бирелгән башка мәсьәләләрне) хәл итү буенча инициативалы проектларны гамәлгә ашыру максатларында һәм (яисә) аерым муниципаль программалар чарапарын үтәү максатларында муниципаль берәмлек Башкарма комитеты қарары белән (шул исәптән муниципаль программыны раслау турындағы карап белән) муниципаль берәмлек территориясен округның бер өлешенә бүлү караптарыга мөмкин. Күрсәтелгән очракта инициативалы проектлар муниципаль берәмлек территориясенең (округ) тиешле өлеше чикләрендә тәкъдим ителә, тикшерелә һәм гамәлгә ашырыла.

2 нче бүлек. Инициативалы проектларны тәкъдим итү һәм фикер алышу

4. Проектның инициаторлары

4.1. Инициативалы проектны керту турындағы инициатива белән чыгыш ясарга хокуклы:

- уналты яшькә житкән һәм муниципаль берәмлек территориясендә яшәүче кимендә ун граждандан торган инициатив төркем (алга таба-инициатив төркем);

- территориаль ижтимагый үзидарә органнары;

- муниципаль берәмлек территориясендә үз эшчәнлекләрен алып баручы юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр,

- социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешмалар;

- жирле ижтимагый берләшмәләр яисә ижтимагый берләшмәләрнең жирле бүлекчәләре,

- торак милекчеләре ширкәтләре,

- коммерцияле булмаган бакчачылык яки яшелчәчелек ширкәтләре.

4.2. 4.1 пунктчасында курсәтелгән затлар (алга таба-проект инициаторлары):

- инициативалы проект әзерлиләр;

- инициативалы проект турында фикер алышуны оештыралар яисә әлеге бүлек нигезләмәләре нигезендә инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклауны тәэмин итәләр;

- муниципаль берәмлек Башкарма комитетына инициативалы проект кертәләр;

- инициативалы проектны гамәлгә ашыруны контролльдә тотуда катнашалар;

- бүтән хокукларны гамәлгә ашыралар һәм әлеге 4.3 Тәртип белән һәм аның нигезендә кабул ителгән муниципаль берәмлекнең башка норматив хокукий актлары белән билгеләнгән вазыйфаларны башкаралар.

4.4. Инициативалы төркем тәзү һәм аның қарарларын кабул итү беркетмә белән рәсмиләштерелә.

4.5. Өлеге пунктның 4.2 пункттасында күрсәтелгөн мәсьәләләр буенча каарлар территориаль ижтимагый үзидарә органнары булган проект инициаторлары тарафыннан территориаль ижтимагый үзидарә уставы нигезендә кабул ителә.

4.6. 4.2 пункттасында күрсәтелгөн мәсьәләләр буенча каарлар. ижтимагый берләшмәләр булган проект инициаторлары тарафыннан аларның гамәлгә кую документлары нигезендә кабул ителә.

5. Инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклау

5.1. Инициативалы проект муниципаль берәмлек халкы яисә аның бер өлешендә яшәүчеләр тарафыннан якланырга тиеш, алар мәнфәгатьләрендә инициативалы проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла.

5.2. Проект инициаторы гражданнарның инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча фикерен түбәндәге формаларда ачыклауны оештыра:

- гражданнар жыеныхында инициативалы проектны карау;
- гражданнар жыелышында яисә конференциясендә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында яисә конференциясендә инициативалы проектны карау;
- гражданнарны сораштыру үткәру;
- инициативалы проектка ярдәм йөзеннән гражданнар имзаларын жыю.

Проект инициаторы инициативалы проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклауның берничә формаһыннан файдалану турында карар кабул итәргә хокуклы.

6.Инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыене

6.1. Инициативалы проектны (алга таба – жыен) күрсәту мәсьәләләре буенча гражданнар жыене проект инициаторы мөрәҗәгате нигезендә муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан билгеләнә.

6.2. Жыен үткәру турында проект инициаторының мөрәҗәгатендә күрсәтелә:

- проект инициаторы (инициатив төркем өгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасының исеме, яшәү яки тору урыны турында белешмәләр, авыл торак пунктының исеме, исеме, атасының исеме, чара проектының башка инициаторы исеме һәм аның урнашу урыны турында белешмәләр);
- инициативалы проект турында мәғълүмат;
- инициативалы проектны күрсәту мәсьәләләре буенча муниципаль берәмлекнән Башкарма комитеты белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле затларның фамилияләре, исемнәре, атасының исемнәре, телефон номерлары;
- жыенның датасы, вакыты һәм урыны турында тәкъдимнәр;

6.3. Жыен үткәру турында берничә үтенечнамә килгән очракта, бер жыенда берничә инициативалы проектны карау мөмкин.

7. Инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы

7.1. Инициативалы проектны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы (алга таба – жыелыш) проект инициаторы карары белән билгеләнә һәм үткәрелә.

7.2. Жыелыш муниципаль берәмлек территориясе өлешендә үткәрелә, анда яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә инициатив проектны гамәлгә ашыру планлаштырыла. Әгәр дә бу проектны гамәлгә ашыру муниципаль берәмлек халкы мәнфәгатьләрендә планлаштырыла икән, Муниципаль берәмлек территориясенең төрле өлешләрендә берничә жыелыш үткәрелергә мөмкин.

7.3. Жыелышта унтугыз яшькә житкән тиешле территориядә яшәүчеләр катнаша ала.

7.4. Жыелыш үткәрелергә мөмкин:

- көндезге формада – көн тәртибе мәсьәләләре һәм тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча каарлар кабул итү мәсьәләләре буенча фикер алышу өчен халыкның уртак катнашуы рәвешендә;

- читтән торып-көндезге рәвешендә - көн тәртибе һәм тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча каарлар кабул итү мәсьәләләре буенча фикер алышу, шулай ук халыкның каарларын билгеләнгән срокта яки адрес буенча жыелыш үткәрү түрында хәбәрдә қурсәтелгән қурсәтелгән урынга яки “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә (<https://chistopol.tatarstan.ru/>) яисә махсуслаштырылган сайтта районның рәсми сайтын кулланып тавыш бирү мөмкинлеге каралган формада (алга таба - рәсми һәм махсуслаштырылган сайт).

7.5. Бер жыелышта берничә инициативалы проектны карау мөмкин. Әлеге очракта жыелышны оештыру һәм үткәрү буенча хокуклар һәм бурычлар проектлар инициаторлары белән бергә гамәлгә ашырыла.

7.6. Жыелыш үткәрү, документлар өзөрләү һәм жибәрү буенча чыгымнарны проект инициаторы башкара.

7.7. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты проект инициаторына жыелышны үткәрүдә ярдәм итә, шул исәптән аны үткәрү өчен бушлай бина бирә. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты каары белән жыелышлар үткәрү өчен бирелә торган урыннар исемлеге билгеләнергә мөмкин.

7.8. Жыелыш 20 кешедән дә ким булмаган катнашучылар арасында хокуклы дип санаала.

8. Жыелышка әзерлек

8.1. Жыелыш үткәрү түрында проект инициаторының каарында курсәтелә:

- жыелыш үткәрелә торган инициативалы проект;

- жыелыш үткәрү рәвеше (көндезге яки читтән торып уку);

- жыелышның көн тәртибе, ә жыелышны өндөзгө-читтән торып үткәрү очрагында - халыкның тавыш бирүләрен уздыру планлаштырыла торган сораулар;

- жыелыш уздыру датасы, вакыты, урыны, ә өндөзгө-читтән торып уздырылган очракта - шулай ук тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча халыкның каарларын кабул итү тәмамлану датасы, һәм мондый каарлар тапшырылырга тиешле урын яисә адрес, йә тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча тавыш бирү өчен махсуслаштырылган сайттан файдалану түрында каар;

- жыелышта катнашучыларның, жыелышны өндөзгө-читтән торып үткәрү очрагында, көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча фикер алышуларда катнашучыларның фаразланган саны;

- жыелыш үткәрелә торган территориядә яшәүчеләргә аны үткәрү түрында мәгълүмат бирү ысууллары.

8.2. Проект инициаторы муниципаль берәмлек Башкарма комитетына жыелышны үткәрү түрында 10 көннән дә соңға калмыйча язма хәбәр жибәрә.

8.3. Жыелыш үткәрү түрында хәбәрнамәдә курсәтелә:

- проект инициаторы (инициативалы төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасының исеме, яшәү яки тору урыны түрында белешмәләр, авыл торак пунктның исеме, исеме, чара проектының башка инициаторы исеме һәм аның урнашу урыны түрында белешмәләр);

- әлеге пунктның 8.1 пунктчасында каралган белешмәләр;

- жыелышны оештыру һәм үткәрү буенча курсәтмә функцияләр башкарырга вәкаләтле затларның фамилияләре, исемнәре, атасының исемнәре, телефон номерлары;

- жыелышны үткәрүдә ярдәм итү, шул исәптән жыелышны үткәрү өчен бина бирү (жыелышны өндөзгө-читтән торып үткәрү очрагында) һәм (яки) тавышка куелган мәсьәләләр буенча халыкны тавыш бирү өчен рәсми яисә махсус сайттан файдалану түрында үтепеч.

8.4. Жыелышны үткәрү түрында белдерү проектның инициаторы һәм аны оештыру һәм үткәрү буенча боеру функцияләрен башкарырга вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана. Инициатив төркем исеменнән жыелышны үткәрү түрында хәбәрнамә инициатив төркем тарафыннан аны оештыру һәм үткәрү буенча боеру функцияләрен үтәргә вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана.

8.5. Жыелышны үткөрү өчен бина бирү турыйндағы үтенечнамә булган очракта, муниципаль берәмлек Башкарма комитеты хәбәрнамә көргөн көннән өч көн эчендә проект инициаторына үткөрү өчен бина бирү мөмкинлеге турыйнда хәбәр итә яки жыелышны үткөрү урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртергә тәкъдим итә. Проект инициаторы әлеге тәкъдим алынганнын соң өч көн эчендә жыелышны үткөрү урынын һәм (яки) вакытын үзгәртугә ризалық яки ризалашмау турыйнда хәбәр итәргә тиеш.

8.6. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты жыелышны үткөрү, шул исәптән инициативалы проект белән танышу тәртибе, рәсми яки маҳсуслаштырылган сайтта урнаштыра:

- жыелыш үткөрү турыйнда хәбәр көргөн көннән өч көн эчендә;

-жыелыш үткөрү урынын һәм (яки) датасын һәм вакытын үзгәрту турыйнда тәкъдим белән проект инициаторы ризалығын алганнын соң ике көннән дә соңга калмыйча (жыелышны көндезге-читтән торып үткөргөн очракта).

8.7. Муниципаль берәмлек башкарма комитеты, жыелыш үткөрүдә ярдәм итү проекты инициаторына ярдәм итү максатыннан, вәкаләтле вәкил билгеләргә хокуклы. Вәкаләтле вәкилне билгеләү турыйнда муниципаль берәмлек Башкарма комитеты проект инициаторына алдан хәбәр итә.

9. Жыелышны көндезге формада үткөрү тәртибе

9.1.Жыелыш башланганчы проект инициаторы жыелышта катнашкан гражданнары исемлекне төзөп теркәүне тәэммин итә. Жыелышта катнашкан гражданнар исемлеге жыелыш беркетмәсeneң аерылгысыз өлеše булып тора.

9.2. Жыелышның көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча тавыш бирү тәртибе жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән раслана. Жыелышның көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча каарлар жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

9.3. Жыелыш проект инициаторы вәкиле тарафыннан ачыла. Жыелышны алып бару өчен рәис һәм сәркатип сайлана.

9.4. Рәис жыелышны алып бара, көн тәртибендәге сорауларны игълан итә, жыелышта катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирә, жыелыш тарафыннан кабул ителгән каарларны формалаштыра, аларны тавышка күя, тавыш бирү нәтижәләрен иғълан итә.

9.5. Сәркатип жыелыш беркетмәсен алып бара, анда жыелыш тарафыннан кабул ителгән барлық каарлар, алар буенча тавыш бирү нәтижәләре күрсәтелгән. Жыелыш беркетмәсенә жыелыш секретаре һәм рәисе күл күя.

9.6. Жыелыш беркетмәсендә күрсәтелә:

- жыелышны үткөрү урыны һәм вакыты;

-жыелышта катнашкан гражданнар саны;

- жыелышның рәисе һәм сәркәтибе турыйнда яшәү урыны күрсәтелгән белешмәләр;

- жыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлеге;

- көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча кабул ителгән каарлар.

10. Жыелышны көндезге-читтән торып үткөрү тәртибе

10.1. Жыелышны көн тәртибендәге мәсьәләрне турыйдан-турый карат тикшерү һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча каарлар кабул итү әлеге Тәртипнең 9 пунктында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

10.2. Турыйдан-турый фикер алышуда катнашмаган затлар жыелышны үткөрү турыйнда хәбәрдә күрсәтелгән, тавышка куелган мәсьәләләр буенча каарның язма рәвешендә рәсмиләштерелгән урынга яки адрес буенча жибәрергә хокуклы.

10.3. Көндезге-читтән торып үткөрелә торган жыелышта катнашучылар булып, турыйдан-турый фикер алышуда катнашкан затлар, шулай ук каарлар кабул итү тәмамланганчы алынган затлар санала.

10.4. Жыелышны көндезге-читтән торып уздыру формасында, рәсми яки маҳсуслаштырылган сайттан файдаланып, жыелышлар үткөрү турыйнда хәбәр

урнаштыру һәм тұрыдан-туры фикер алышуда катнашмаган затларны тавыш бирү көн тәртибендәге мәсъәләләр буенча күрсәтелгән сайтта үткәрелә.

10.5. Жыелышның көн тәртибе мәсъәләләре буенча рәсми яки махсус сайтыны кулланып тавыш бирү жыелыш үткәрелә торған территориядә яшәүчеләр тарафынан, "риза", "каршы" яки "тыелып калды" формулировкалары белән белдерелгән көн тәртибендәге һәр мәсъәлә буенча карап күрсәту юлы белән башкарыла. Рәсми яисә махсуслаштырылган сайтны кулланып тавыш бирүдә катнашучылар булып тавыш бирү датасына һәм вакытына кадәр электрон формада тавыш биргән кешеләр санала. Халыкны идентификацияләү Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы хисап язмасын кулланып башкарыла. Тавыш бирү аның башлану датасы һәм вакыты һәм тәмамланганчы тәнәфесsez үткәрелә.

10.6. Рәсми яисә махсуслаштырылган сайтны кулланып тавыш бирү нәтижәләре беркетмә рәвешендә формалаштырыла һәм сайтта мондый тавыш бирү тәмамланганнан соң бер көн эчендә урнаштырыла. Расланган тавыш бирү беркетмәсе муниципаль берәмлек Башкарма комитеты проект инициаторына аларны формалаштырганнан соң өч көн эчендә жибәрә. Күрсәтелгән беркетмә жыелыш беркетмәсенең аерылгысыз өлеше булып тора.

10.7. Тавыш бирүне уздырганда жыелышта катнашучы һәр кешенең "Персональ мәгълүматлар турында" Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә торған шәхси мәгълүматларны эшкәртүгә ризалыгы алынырга тиеш.

10.8. Тавыш бирү тәмамланганнан соң, сораштыру юлы белән яки махсуслаштырылган сайт кулланып, сәркатип жыелыш беркетмәсен әзерли, ул жыелыш секретаре һәм рәисе тарафынан имзалана.

10.9. Көндезге-читтән торып уздырыла торған жыелыш беркетмәсенә күрсәтелә:

- көндезге фикер алышу урыны һәм вакыты;
- читтән торып тавыш бирү ысулы, аның башлану һәм тәмамлану датасы һәм вакыты;
- жыелышта катнашкан гражданнар саны;
- жыелышның рәисе һәм сәркәтибе турында яшәү урыны күрсәтелгән белешмәләр;
- жыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлеге, фикер алышуларда;
- көн тәртибендәге мәсъәләләр буенча кабул ителгән караплар һәм алар буенча тавыш бирү нәтижәләре.

11. Инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсъәләләре буенча гражданнар конференциясен үткәру

11.1. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру күздә тотылган 16 яшькә житкән кешеләр саны 100 кешедән артып китсө, инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсъәләләре буенча гражданнар конференциясе (алга таба – конференция) үткәрелергә мөмкин.

11.2. Конференция әлеге Тәртипнен 7-10 пунктларында билгеләнгән тәртиптә, әлеге пунктта билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып үткәрелә.

11.3. Конференцияне үткәру турында проект инициаторы каарында, әлеге Тәртипнен 8 пунктнандағы 1 пунктчасында караплан нигезләмәләр белән беррәттән, күрсәтелергә тиеш:

- 16 яшькә житкән 100 кешедән ким булмаган яшәүче булган территориядә делегатлар сайлау өчен вәкиллек нормасы;
- делегатлар сайлау өчен жыелышлар үткәру вакыты һәм тәртибе.

11.4. Конференция беркетмәсенең аерылгысыз өлеше булып делегатлар сайлау турында жыелышлар беркетмәләре тора.

12. Инициативалы проектларга ярдәм итү өчен гражданнар имзаларын жыю

12.1. Инициативалы проектларга ярдәм итү өчен гражданнар имзаларын жыю (алга таба – имзалар жыю) проектның инициаторы булып тора.

12.2. Инициативалы проектларга ярдәм итү өчен имзалар саны, инициатив төркем әгъзалары имзаларын да кертеп, 100 кеше тәшкіл итәргә тиеш

12.3. Имзалар жыю киләсе тәртиптә башкарыла:

-имзалар аларны кул кую қәгазенә керту юлы белән жыела, аның формасы Муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты тарафыннан раслана;

-кул кую қәгазендә инициатив проект күрсәтелә, аңа ярдәм итү өчен имзалар жыю гамәлгә ашырыла;

- подписка қәгазендә яшәүченең имzasы һәм аны керту датасы куела. Имза һәм аны кую датасын яшәүче үз кулы белән куя. Имза қәгазендә катнашучы турында белешмәләр имзалар жыюны гамәлгә ашыручы зат тарафыннан имза қәгазенә кертелегә мөмкин. Әлеге мәгълүматлар кульязма ысул белән генә кертелә, шул ук вакытта карандашны куллану рәхсәт ителми;

- яшәүче бер үк инициативалы проектны яклап бер генә тапкыр имза куярга хокуклы;

-һәр язылу қәгазе проект инициаторы вәкиленең имзалары белән расланырга тиеш. Имза салу қәгазе тәмамланганда, имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле үз фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туган көнен, яшәү урыны адресын үз кулы белән күрсәтә, шулай ук үз имzasын һәм аны керту датасын куя;

- имза жыюда кул кую қәгазен лицевой һәм әйләнеш яғында тутыру рәхсәт ителә. Шул ук вакытта яклар имзаларның бердәм нумерациясе булган, ә имзалар жыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле турындагы белешмәләр кул кую қәгазенең икенче яғында турыйдан-турсы яшәүченең соңғы имзасыннан соң куела.

13. Әлеге инициативалы проектка ярдәм итү турында гражданнарның фикерләрен ачыклау өчен сораштыру үткәру

13.1. Әлеге инициативалы проектка ярдәм итү турында гражданнар фикерен ачыклау өчен (алга таба-сораштыру) муниципаль берәмлек халкы инициативасы буенча үткәрелә, аларда тубәндәге очракларда инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә:

- инициативалы проектны тулаем муниципаль берәмлек халкы мәнфәгатьләрендә тормышка ашыру тәкъдим ителә;

- инициативалы проектны муниципаль берәмлекнең саны 200 кешедән артып киткән өлешиндә яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.

13.2. Сораштыру билгеләү өчен проект инициаторы Муниципаль берәмлек Советына гариза жибәрә, анда күрсәтелә:

- сораштыру үткәру тәкъдим ителгән инициативалы проект;

проект инициаторының тәкъдимнәре:

а) сораштыру үткәру датасы һәм сроклары турында;

б) сораштыру уздырганда тәкъдим ителә торган мәсьәләне (мәсьәләләрне) формалаштыру турында;

в) сораштыру үткәру методикасы турында;

г) сораштыруда катнашучы муниципаль берәмлек халкының минималь саны турында;

- проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилиясе, исемнәре, атасының исеме, аларның яшәү яисә булу урыны турында белешмәләр, авыл торак пункты старостасының фамилиясе, исеме, атасының исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашкан урыны).

13.3. Әгәр проектның инициаторы инициатив төркем булса, гариза инициатив төркемнең барлык әгъзалары тарафыннан имзалана. Әгәр проектның инициаторы булып әлеге Тәртипнең 4 пунктында 4.1 пунктчасында курсәтелгән башка затлар торса, гаризага проект инициаторының вәкаләтле заты һәм инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган кимендә 30 Муниципаль берәмлек кешесе имза сала. Бу очракта гаризада шулай ук гаризага (фамилияләренә, исемнәренә, атасының исемнәренә, аларның яшәү яки тору урыны турында белешмәләргә) кул куйган затлар турында белешмәләр курсәтелә.

13.4. Муниципаль берәмлек Советы гариза көргөн көннөн 30 көннөн дә соңға калмыйча аны карый һәм сораштыру билгеләү яки сораштыру билгеләүдән баш тарту турында карап кабул итә.

13.5. Әгәр хокук бозулар инициативаны тәкъдим итүдә катнашкан Муниципаль берәмлек халкының ихтыяр белдерүе нәтижәләрен дөрес итеп билгеләргә мәмкинлек бирмәсә, сораштыру үткәрү турындагы инициативаны тәкъдим итүнен әлеге пунктында билгеләнгән тәртибен бозу сораштыруны билгеләүдән баш тарту өчен нигез булып тора.

13.6. Гражданнарны инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча сораштыру "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 31 статьясындагы 4 өлеше нигезендә гражданнарны сораштыру билгеләү һәм үткәрү тәртибен билгеләүче муниципаль хокукий акт белән билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

13.7. Сораштыруда муниципаль берәмлек яки аның өлешендә яшәүчеләр катнаша ала, аларда 16 яшькә житкән инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим итәлә.

13.8. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты сораштыру нәтижәләрен проект инициаторына, аларны әзерләгәннән соң, 3 эш көненнөн дә соңға калмыйча житкәрә.

III. Инициативалы проектларны керту һәм карау

14. Муниципаль берәмлек Башкарма комитетына инициативалы проектлар керту

14.1. Инициативалы проектын керткәндә муниципаль берәмлек Башкарма комитетына тапшырыла:

- проектның қәгазьдә һәм электрон формада тасвиrlамасы, ача график һәм (яки) таблица материаллары күшүлүргө мөмкин;

-әлеге Нигезләмәнен 4 пунктында 4.4, 4.5 пунктчалары нигезендә инициатив төркем төзү беркетмәсе яисә башка документлар, шулай ук проект инициаторының инициативалы проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда аның исеменнән муниципаль берәмлек Башкарма комитеты белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле затларны билгеләү турындагы карапы;

- жыеннар, гражданнар жыелышлары яки конференцияләре беркетмәсе, гражданнар арасында сораштыру нәтижәләре һәм (яки) муниципаль берәмлек халкы тарафыннан инициативалы проектны яки аның өлешендә хуплауны раслаучы кул куелган битләр.

14.2. Әлеге пунктның 14.1 пунктчасында күрсәтелгән документлар муниципаль берәмлек Башкарма комитетына инициативалы проектын караганда һәм гамәлгә ашырганда проектның инициаторы булып торган турыдан-туры муниципаль берәмлек Башкарма комитеты белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле зат тарафыннан тапшырыла яисә аны күчереп җибәргәндә кыйммәте игълан итегендә почта аша җибәрелә һәм салынган кертемнәрнең тасвиrlамасы белән җибәрелә.

14.3. Проектны керту датасы булып муниципаль берәмлекнен Башкарма комитеты тарафыннан әлеге пунктның 14.1 пунктчасында күрсәтелгән документларны алу көне тора.

14.4. Әгәр документлар муниципаль берәмлек Башкарма комитетына турыдан-туры, инициативалы проектын караганда һәм гамәлгә ашырганда проектның инициаторы белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле зат тарафыннан тапшырыла икән, күрсәтелгән затка, муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан аларның исемлеген һәм алыну датасын күрсәтеп, документлар алу өчен расписка бирелә. Расписка муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан документлар кабул итегендә көнне тапшырылырга тиеш.

15. Инициативалы проектларны карау буенча комиссия¹

15.1. Инициативалы проектларны карау буенча комиссия (алга таба – комиссия) инициативалы проектларның социаль-икътисадый әһәмиятен объектив бәяләү һәм аларны конкурс нигезендә сайлап алу максатында төзелә.

15.2. Комиссия б кешене тәшкіл итә.

15.3. Комиссиянең персональ составы Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты карапы белән билгеләнә. Комиссия әғъзаларының гомуми саныннан яртысы муниципаль берәмлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнә. Комиссия составы комиссия тарафыннан кабул ителә торган каарларга йогынты ясарга мөмкин булган мәнфәгатьләр каршылыклары барлыкка килү мөмкинлеген төшереп калдыру өчен формалаштырыла.

15.4. Комиссия комиссия рәисе, комиссия рәисе урынбасары, комиссия секретаре һәм аның эшендә катнашучы комиссия әғъзаларыннан тора.

15.5. Комиссия рәисе:

комиссия эшен оештыра, аның эшчәнлеге белән житәкчелек итә;

комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе проектын формалаштыра;

комиссия әғъзаларына йөкләмәләр бирә;

комиссия утырышларында рәислек итә.

15.6. Конкурс комиссиясе рәисе урынбасары, вакытлыча булмаганды, конкурс комиссиясе рәисе вазыйфаларын башкара.

15.7. Комиссия сәркатибе:

комиссия эшчәнлеген мәгълүмати һәм документлар белән тәэммин итүне, шул исәптән комиссия утырышына әзерлекне гамәлгә ашыра;

комиссия әғъзаларына, проект инициаторларына һәм комиссия утырышына чакырылган башка затларга комиссиянең чираттагы утырышын үткәрү датасы, урыны һәм комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе турында хәбәр итә;

комиссия утырышлары беркетмәләрен алышп бара.

15.8. Комиссия әғъзасы:

комиссия эшендә, шул исәптән комиссия утырышларында катнаша;

комиссия эше мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр кертә;

комиссия утырышларында карала торган документлар һәм материаллар белән таныша;

комиссия утырышында катнашучыларга сораулар бирә;

комиссия утырышларында тавыш бирә.

15.9. Комиссиянең эш формасы булып утырыш тора.

15.10. Комиссия утырышы анда аның әғъзаларының яртысыннан да ким булмаган өлеше булган очракта хокуклы дип санала.

15.11. Проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә комиссия тарафыннан инициативалы проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэммин итәлә. Проект инициативасын карау планлаштырыла торган комиссия утырышы турында проектны башлап жибәрүчеләргә аны үткәрү көненә кадәр биш көннән дә соңга калмыйча хәбәр итәлә.

15.12. Проект буенча фикер алышу һәм комиссия тарафыннан каарлар кабул итү проект инициаторы һәм чакырылган башка затлар катнашыннан башка башкарьыла.

15.13. Комиссия карапы утырышта катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән кабул итәлә. Тавышлар тигез булганда комиссия утырышында рәислек итүче тавышы хәлиткеч булып тора.

15.14. Комиссия әғъзалары каарлар кабул итү турындагы мәсьәләләр буенча фикер алышканда тигез хокукларга ия.

15.15. Комиссия тарафыннан кабул итәлгән каар белән килешмәгән очракта, комиссия әғъзасы комиссия утырышы беркетмәсөнә кертелергә тиешле язма рәвештә үзенең аерым фикерен бәян итәргә хокуклы.

15.16. Комиссия утырышы нәтижәләре буенча беркетмә төзелә, ул комиссия утырышында рәислек итүче, комиссия секретаре һәм аның утырышында катнашкан

¹ Комиссия төзү конкурс нигезендә сайлап алуны уздырган очракта гына мәжбүри булып тора.

комиссия әгъзалары тарафыннан комиссия утырышы уздырылғаннан соң өч әш көне әчендә имзалана.

15.17. Комиссия сәркатибе, комиссия утырышы беркетмәсенә күл куелған көннән соң килүче әш көненнән дә соңға қалмыйча, аны муниципаль берәмлек башлығына жибәрә.

15.18. Комиссия эшчәнлеген оештыру-техник тәэмин итүне муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты башкара.

16. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты инициативасы проектын карау тәртибе

16.1. Инициативалы проект Муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты тарафыннан кертелгәннән соң 30 көн әчендә карала.

16.2. Муниципаль берәмлек Башкарма комитетына инициативалы проект керту тұрынdagы мәгълұмат «Интернет» мәгълұмат-телекоммуникация өлшемдеріне қарастырылғанда 2.2 пункттасында күрсәтелгендегі белешмәләр, шулай ук проект инициаторлары тұрында мәгълұмат булырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар муниципаль берәмлек Башкарма комитетына инициатив проект буенча үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен бирү мөмкинлеге тұрында, аларны тапшыру вакыты күрсәтелеп, хәбәр ителә.

16.3. Инициативалы проект буенча искәрмәләр һәм тәкъдимнәр бирү вакыты жиде әш көне тәшкіл итә. Үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен 16 яшкә җиткән муниципаль берәмлек халкы жибәрергә хокуклы.

16.4. Инициативалы проект буенча искәрмәләрне һәм тәкъдимнәрне гомумиләштерүне комиссия башкара.

16.5. Инициативалы проектны карау нәтижәләре буенча комиссия Муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житәкчесенә әлеге пункттың 16.8 пункттасында күрсәтелгендегі белешмәләр, шулай ук проектны әзделеп бетерү буенча тәкъдимнәр дә булырга мөмкин.

16.6. Әлгәр Башкарма комитетка берничә инициативалы проект кертелгән булса, шул исәптән өстенлекле проблемалар әчтәлеге буенча охшаш проблемаларны тасвирлау белән, комиссия муниципаль берәмлек Башкарма комитеты житәкчесенә конкурс нигезендә сайлап алуны оештырырга тәкъдим итә.

16.7. Конкурс әлеге Тәртипнең 17 пункты нигезендә оештырыла. Конкурс сайлап алуын үткәрү тұрында белдерү проект инициаторларына тиешле карап кабул итегендән соң өч көннән дә соңға қалмыйча жибәрелә.

16.8. Комиссия тәкъдимнәрен исәпкә алыш яки конкурс нәтижәләре буенча Муниципаль берәмлек башлығы тубәндәге караптарның берсен кабул итә:

инициативалы проектны хупларга һәм муниципаль берәмлек бюджеты тұрынdagы карапда караптан бюджет ассигнованиеләре чикләрендә муниципаль берәмлек бюджеты проектын (муниципаль берәмлек бюджеты тұрынdagы карапта үзгәрешләр керту) төзу һәм карап тәртибен нигезендә тиешле максатларга һәм (яисә) муниципаль берәмлек бюджеты тұрынdagы карапда караптан бюджет ассигнованиеләре чикләрендә әшнә дәвам итәргә;

инициативалы проектка ярдәм итудән баш тарту һәм инициативалы проектка ярдәм итудән баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, проект инициаторларына кире кайтарырга.

16.9. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты житәкчесе инициативалы проектка ярдәм итудән баш тарту тұрында тубәндәге очракларның берсендә карап кабул итә:

инициативалы проектны керту һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

инициативалы проекттың федераль законнар һәм Россия Федерациясынен башка норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актлары, муниципаль берәмлек уставы таләпләренә туры килмәве;

жирле үзидарә органнарында кирәклө вәкаләтләр һәм хокуклар булмау сәбәпле, инициативалы проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

инициативалы тұләүләр булмаган инициатив проектны ғамәлгә ашыру өчен кирәк булған акчалар күләмендә муниципаль берәмлек бюджеты акчалары булмау;

инициативалы проектта тасвиrlанған проблеманы нәтижәлерәк хәл итү мәмкинлеге булу;

конкурс сайлап алуын узмаган инициативалы проектны тану.

16.10. Проектны қарастыру нәтижәләре буенча қарар проект инициаторына кабул ителгән көннән соң өч көннән дә соңға калмыйча жибәрелә.

16.11. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты өлеңге пункттың 16.9 пунктындағы 6 абзацында қаралған очракта, проект инициаторларына инициативалы проектны бергәләп әшләп бетерергә тәкъдим итәргө, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнән яисә дәүләт органының жирле үзидарә органына аларның компетенциясе нигезендә тәкъдим итәргө тиеш. Проектны әшләп бетеру өчен комиссия комиссия өгъзалары, Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты вәкилләре, проект инициаторы вәкилләре арасыннан эшче төркем төзи, шулай ук проектны әшләп бетеру вакытын билгели. Эшләп бетерелгән инициативалы проект комиссия тарафыннан өлеңге Тәртипнең 15 пункты һәм өлеңге пункт нигезендә қарала.

17. Инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алу

17.1. Конкурс сайлап алуны комиссия башкара.

17.2. Конкурс нигезендә сайлап алу критерийлары булып түбәндәгеләр тора:
халықтың инициативалы проект хәл итүгө юнәлдерелгән проблемаларны билгеләудә һәм аны тормышка ашыруды катнашуы дәрәҗәсе;

инициативалы проектны ғамәлгә ашырудан социаль нәтижәлелек.

17.3. Конкурс сайлап алу өлеңге Тәртипнең 15 пункты нигезендә үткәрелә торған комиссия утырышында башкарыла.

17.4. Комиссия инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны узган инициативалы проектларны ачыклау критерийлары нигезендә бәяләүне ғамәлгә ашыра.

17.5. Конкурс нәтижәләре буенча, критерийлар буенча йомғаклау бәясен исәпкә алдып, комиссия инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган яисә узмаган дип иғълан итү түрүнде қарар кабул итә.

17.6. Конкурс сайлап алуын узган проектлар барлық критерийлар буенча максимальь суммар балл алган инициативалы проектлар иғълан ителә.

18. Инициативалы проектны ғамәлгә ашыру түрүнда Башкарма комитет қарары

18.1. Инициативалы проектны ғамәлгә ашыру түрүнда муниципаль берәмлек башшылығы қарар ығаралады.

18.2. Инициативалы проектны ғамәлгә ашыру түрүндеги қарар үз әченә алырға тиеш:

инициативалы проектны ғамәлгә ашыру нәтижәсендә барлықка килергә тиеш булған объекттың исеме (адресы яки урыны күрсәтелгән) яисә ғамәлгә ашыруға инициатив проект жибәрелгән қарандың атамасы;

муниципаль берәмлек бюджеты акчаларын тоту юнәлеше (төзелеш, реконструкция, сатып алу, чара (чаралар) үткәрү, һ. б.);

инициативалы проектны ғамәлгә ашыруға бүлеп берелә торған муниципаль берәмлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең исеме;

заказ бирүче, төзүче исеме;

объектның файдалануға тапшыру (сатып алу), қаранды (чараларны) тормышка ашыру вакыты;

объекттың күз алдында тотылған (чик) бәясе яисә инициатив тұләүләр күләмен бүлеп биреп, қаранды (чараларны) үткәрүгә қараларның ин чик күләме;

объекттың фараланған (чик) бәясен яки инициатив тұләүләр күләмен бүлеп биреп, қаранды (чараларны) үткәрүгә қараларның ин чик күләмен ғамәлгә ашыру еллары буенча бүлү.

19. «Интернет» мәғълұмат-коммуникация өлеңдеріндә инициативалы проект түрүнде мәғълұматны бастырып ығару (халықка житкерү) һәм урнаштыру тәртибе

19.1. Инициативалы проектны Муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты тарафыннан карау турында, инициатив проектны гамәлгә ашыруның барышы турында, шул исәптән акчаларны куллану турында, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында, басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) һәм районның рәсми сайтында "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә урнаштырылырга тиеш.

19.2. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру нәтижәләре турында муниципаль берәмлек Башкарма комитетының хисабы инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәмамланганнан соң 30 календарь көн эчендә «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә басылып чыгарга (халыкка житкерелергә һәм урнаштырылырга тиеш.